

Akademik yazımda tabu sözcükler

İçindekiler

1. Fazlasıyla gündelik olan sözcükler
2. Derinliği az olan sözcükler
3. Fazlasıyla karmaşık olan sözcükler
4. Fazlasıyla abartılı olan sözcükler
5. Fazlasıyla öznel olan sözcükler
6. Genel anlamda gereksiz olan sözcükler
7. Genel anlamda yanlış olan sözcükler
8. Diğer ipuçları
9. İstisnalar

Tez yazımı içerisinde, karşılıklı konuşmalarda veya resmi olmayan yazımda kabul edilen pek çok kelime veya ifade uygunsuz görülecektir.

Fazla gündelik olan, derinliği olmayan, karmaşık veya abartılı olan ya da öznel olan sözcüklerden kaçınmalı, bunların yanı sıra genel olarak gereksiz veya yanlış görülen kelimeleri kullanmamalısınız.

Bu kılavuz ilkelerin doğrudan kendi kaynaklarınızdan yaptığınız alıntıladığınız metinler için (birebir görüşmeler de dâhil olmak üzere) geçerli olmadığını unutmayın.

Fazlasıyla gündelik olan sözcükler

Akademik yazım genel olarak, akademik olmayan materyallerde (web siteleri de dâhil) gördüğümüz yazım dilinden daha resmidir. Ayrıca normalde kullandığımız konuşma dilinden de daha resmidir. Aşağıdaki sözcük ve ifadeler bir tez için fazla gündelik kabul edilmektedir.

Tabu	Örnek	Alternatif
A bit	The interviews were <i>a bit</i> difficult to schedule	The interviews were (<i>difficult/somewhat difficult</i>) to schedule
A lot of, a couple of	<i>A lot of</i> studies	(<i>Many/several/a great number of/eight</i>)studies

Tabu	Örnek	Alternatif
America	A researcher in America	A researcher in <i>(the United States/the US/the USA)</i>
Isn't, can't, doesn't, would've (or any other contraction)	The sample <i>isn't</i>	The sample <i>is not</i>
Kind of, sort of	The findings were <i>kind of</i> significant	The findings were <i>(somewhat significant/significant to some degree)</i>
Til, till	From 2008 till 2012	From 2008 <i>(until/to)</i> 2012
You, your (diğer bir ifadeyle; ikinci şahıs bakış açısı)	<i>You</i> can clearly see the results	<i>One</i> can clearly see the results <i>The results can clearly be seen</i>

Derinliği az olan sözcükler

Bazı kelimelerin kullanılmaması gerekir çünkü bilimsel bir hava taşımazlar. Basit sözcükleri fazla sayıda kullanmak yazınıza yeni başlayan birinin çalışması hissini vereceği için, bunları mümkün olduğunca daha derin ve seçkin sözcüklerle değiştirin. Ayrıca **öbek fiiller (phrasal verbs) yerine tek kelimelik alternatiflerini kullanmak** daha iyi olacaktır.

Tabu	Örnek	Alternatif
Bad	A <i>bad</i> result	A <i>(poor/negative)</i> result
Big, humungous	A <i>big</i> sample	A <i>(large/sizable)</i> sample
Get	This model <i>gets</i> attention	This model <i>receives</i> attention
Give	This chapter <i>gives</i> an overview	This chapter <i>(provides/offers/presents)</i> an overview
Good	A <i>good</i> example	A <i>(useful/prime)</i> example
Show	The below figure <i>shows</i>	The below figure <i>(illustrates/demonstrates/reveals)</i>

Fazlasıyla karmaşık olan sözcükler

Karmaşık bir hava taşıyan sözcükler yazınızın eksik kalmasına sebep olabilir ve okurların kelimeleri farklı şekilde yorumlamalarına yol açabilir. Aşağıdaki ifadeleri kullanmaktan kaçının ve mümkün olduğunca detaylı bir anlatım kullanın.

Tabu	Örnek	Alternatif
Stuff	People are concerned about their <i>stuff</i>	People are concerned about their (<i>belongings, possessions, personal effects</i>)
Thing	The report presents many <i>things</i>	The report presents many (<i>details/findings/recommendations</i>)

Fazlasıyla abartılı olan sözcükler

Akademik yazım genellikle süsten uzak ve doğrudan bir anlatıma sahiptir. Bazı sıklık zamirleri (örneğin *always* ve *never*), superlative sözcükler (bir şeyin en üst düzeye ait olduğunu belirten sözcükler; örneğin *the best*) ve pekiştirme sözcükleri [intensifier] (vurgu yaratan sözcükler; örneğin *very*) çoğu zaman fazla dramatik olmaktadır. Aynı zamanda yanlış da olabilirler; bir şeyin mükemmel (*perfect*) nitelikte olduğunu veya hiçbir zaman (*never*) gerçekleşmediğini ifade ettiğinizde önemli bir iddiada bulunmuş olursunuz.

Bu terimler bazen değer de katmaktadır, fakat dikkatli ve nadir kullanılmalıdırlar.

Tabu	Örnek	Alternatif
Always, never	Researchers <i>always</i> argue that	Researchers (<i>frequently/commonly/typically</i>) argue that
Perfect, best, worst, most, always, never (veya başka bir superlative yapı)	The <i>perfect</i> solution to the problem	(<i>An ideal solution/one of the best solutions</i>) to the problem
Very, extremely,	This theory is	This theory is

Tabu	Örnek	Alternatif
really, too, so (veya başka bir intensifier sözcük)	<i>extremely</i> important	(<i>important/critical/crucial</i>)

Fazlasıyla öznel olan sözcükler

Bazı sözcük ve ifadeler kendi düşüncenizi veya bulunduğunuz tarafı ele verirler. Örneğin; herhangi bir şeyin gerçekleşecek olmasının açık (*obviously*) olduğunu ifade ediyorsanız, esasında gerçekleşme eyleminin açık olduğunu düşündüğünüzü belirtmiş olursunuz. Dolayısıyla bir gerçeği ifade etmiş olmazsınız. Kendi fikrinizi belirtmek **bir tezin belirli bölümleri** içerisinde (preface, acknowledgements, discussion ve reflection bölümlerinde) uygundur. Bu yüzden aşağıdaki gibi kelime ve ifadeleri kullanırken dikkat etmelisiniz.

Tabu	Örnek	Alternatif
Beautiful, ugly, wonderful, horrible, good, bad	The literature review included many <i>good</i> articles	The literature review included <i>many</i> articles
Naturally	The participants <i>naturally</i> wanted to know	The participants <i>wanted to</i> know
Obviously, of course	The results <i>obviously</i> indicate	The results <i>indicate</i>

Genel anlamda gereksiz olan sözcükler

Yazım esnasında göstereceğiniz çaba, **akademik çalışmanızı mümkün olduğunca kısa ve öz tutmaya çalışmak** yönünde olmalıdır. Yazınıza daha incelikli bir anlam kattıklarını düşünseniz bile bir anlam ortaya koymayan sözcük ve ifadeleri kullanmaktan kaçının.

Tabu	Örnek	Alternatif
Has got/have got	This thesis <i>has got</i> four chapters	This thesis <i>has</i> four chapters

Tabu	Örnek	Alternatif
Serves to, helps to	This chapter <i>serves to explain</i>	This chapter <i>explains</i>

Genel anlamda yanlış olan sözcükler

Kelime ve ifadelerin uygun olmayan biçimlerde kullanılması, o dili ana dil olarak konuşan kişiler arasında bile oldukça yaygındır. Bu hataları çok sık görüyorsanız, doğru olduklarını düşünmeye başlayabilirsiniz. Ancak kendi yazınız içerisine sızmalarına izin vermemelisiniz.

Ayrıca bu hataların bazılarının, hepimizin sıklıkla yanlış duyduğumuz ifadelerle de (örneğin; konuşan bir kişinin *would have* yerine *would of* dediğini zannederiz) ilgili olabileceğini unutmayın.

Tabu	Örnek	Alternatif
Literally	The students <i>were literally dying</i> to participate	The students were (<i>dying/very eager</i>) to participate
Would of, had of	The study <i>would of</i> considered	The study <i>would have</i> considered

Diğer ipuçları

Genel olarak, aşağıdaki kategorilere giren kelime ve ifadeleri kullanmaktan da kaçınmanız gereklidir.

- **Jargon** (diğer çalışma alanlarından gelen okurların anlamakta zorlanabileceği, "içeride" kullanılan terminoloji)
- **Klişeler** (gerektiğinden çok daha fazla kullanılan kelimeler; örneğin *think outside of the box* ve *but at the end of the day*)
- **Günlük kullanımdaki kısaltmalar** (ör: *photos, fridge, phone, info*)
- **Argo sözcükler** (ör: *cops, cool*)
- **Cinsiyet açısından nötr olmayan sözcükler** (ör: *firemen, mankind*)

İstisnalar

Yansıtıcı raporlar zaman zaman daha az resmi bir tona sahip olabilir. Eğer bu tür bir rapor yazıyorsanız, bu kılavuz ilkeleri bu kadar katı bir şekilde uygulamanız gerekmez.

Bu durum tezinizin [preface](#) veya [acknowledgements](#) bölümlerini yazarken de geçerli olabilir zira bu bölümler belgenizin geri kalanından daha kişisel bir tona sahiptir.